

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 5C/26/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819204272
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Šišková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2020:3819204272.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Klaudiou Šiškovou v právnej veci žalobkyne: L. Z., nar. X.XX.XXXX, bytom R. S., U. XXX/XXX, zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Slávik a partneri, s.r.o., so sídlom v Topoľčanoch, M. R. Štefánika 3, IČO: 36 861 375, proti žalovanej: E. M., nar. XX.X.XXXX, bytom U., H. XX, o určenie neexistencie dôvodov vydedenia, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že dôvody vydedenia žalobkyne jej otcom E. E., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom A. pod R., F.. J. XX/XX, ktorý zomrel dňa XX.X.XXXX, uvedené v listine o vydedení zo dňa 4.5.2009, vyhotovenej vo forme notárskej zápisnice č. N 95/2009, Nz 14172/2009, NCRza 2051/2009, NCRIs 14346/2009, notárkou JUDr. L. P., Notársky úrad v Prievidzi, Mišíka I.2717/38A, nie sú dané.

II. Súd p r i z n á v a štátu voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

III. Súd žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou, pôvodne podanou voči I. Z., nar. X.XX.XXXX, bytom T., T. XXX/XX, ako žalovanej v 1. rade a žalovanej (ako žalovanej v 2. rade), domáhala určenia, že dôvody vydedenia žalobkyne jej otcom E. E., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom A. pod R., F.. J. XX/XX, ktorý zomrel XX.X.XXXX, uvedené v listine o vydedení zo dňa 4.5.2009, nie sú dané. Žalobu zdôvodnila tým, že poručiteľ E. E. ako dôvod jej vydedenia uviedol, že neprejavovala o neho opravdivý záujem, ktorý ako dcéra prejavovať mala, a neposkytla mu potrebnú pomoc v chorobe. Uviedla, že tieto dôvody vydedenia neobstoja, nakoľko nebohý otec - poručiteľ neprejavoval záujem o ňu ani jej brata a ani si neplnil svoju vyživovaciu povinnosť. Podľa žalobkyne mal vedomosť o tom, že ju s bratom ich matka rozdelila, ju - žalobkyňu dala do opateru starým rodičom a poručiteľ ako otec nemal ani najmenšiu snahu tomu zabrániť alebo inak to riešiť. Ona od prvého ročníka až do ukončenia základnej školy bývala u starých rodičov, otec si voči nej neplnil vyživovaciu povinnosť. Ona mala záujem s otcom komunikovať, určitý čas mu aj písala, ale on záujem o kontakt s ňou nemal. V roku 1980 otehotnela a keďže nebola plnoletá, potrebovala k uzavretiu manželstva súhlas oboch rodičov. Tento súhlas jej obaja rodičia na Okresnom súde v Topoľčanoch podpísali s tým, že otec bol pozvaný aj na svadbu, ale neprišiel a žalobkyňu nekontaktoval ani po tom, čo sa mu narodila prvá vnučka, hoci o tejto skutočnosti vedel. Z uvedených dôvodov ona v dedičskom konaní, vedenom pred tunajším súdom pod sp.zn. 18D/126/2018, Dnot 229/2018, namietala, že dôvod vydedenia, uvedený otcom v listine o vydedení zo dňa 4.5.2009, nezodpovedá skutočnosti a zákonné dôvody pre jej vydedenie nie sú dané. V súvislosti s tým jej bolo rozhodnutím tunajšieho súdu uložené, aby do 30 dní podala túto žalobu.

2. Žalovaná so žalobou nesúhlasila. Podľa jej názoru bolo v konaní preukázané, že poručiteľ sa pokúšal o rodičovský styk so žalobkyňou, matka žalobkyne bránila v styku otca s deťmi v čase, keď nebol vo výkone

trestu, žalobkyňa ani jej matka poručiťa nenavštevovali v ústave na výkon trestu, žalobkyňa s ním neudržiavala kontakt. Poukázala na to, že žalobkyňa poručiťa desaťročia nevyhľadala, nezaujímala sa o neho, hoci mohla predpokladať, že v starobe potrebuje pomoc, nebola na jeho pohrebe a nevie ani to, kde je poručiťa pochovaný, žiadnym spôsobom sa nepodieľala na výdavkoch na pohreb a pomník. Uviedla tiež, že poručiťa žalobkyňi na jej požiadanie udelil súhlas s uzatvorením manželstva, keďže v tom čase nebola plnoletá. Žalovaná zastávala názor, že žalobkyňa v konaní neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala svoje skutkové tvrdenia. Vo svojej výpovedi v konaní uviedla, že poručiťa bol jej nevlastný starý otec, ku ktorému počas základnej školy chodievala spolu so svojou sestrou na prázdniny do A. pod R. a neskôr, keď študovala na strednej škole, k nemu chodievala aj s priateľom, hoci nie tak často, bývalo to na dobu 1 týždňa. Žalovaná uviedla, že poručiťa žil s jej starou mamou I. Z. striedavo v T. a v A. pod R., spoločne chodievali k nim domov, niekedy poručiťa chodieval aj sám. Z jej výpovede vyplynulo, že vôbec nevedela o tom, že poručiťa má dcéru, o svojej predchádzajúcej rodine nehovoril, deti ani rodinu nikdy nespomínal. Uviedla, že poručiťa mal problémy so srdcom, bol aj v nemocnici a raz spadol, keď mala asi 14 rokov. Z výpovede žalovanej vyplynulo, že poručiťa žil s jej starou mamou od doby, keď jej matka mala asi 14 rokov, ona ich vzťah vnímala ako harmonický, rozumeli si, navzájom si pomáhali. Po smrti starej matky poručiťovi poskytovali starostlivosť jej rodičia.

3. Po podaní žaloby súd zistil, že I. Z. (pôvodne žalovaná v 1. rade) zomrela dňa XX.X.XXXX, t.j. ešte pred začatím konania vo veci. Z dôvodu nedostatku procesnej subjektivity v konaní súd konanie voči nej uznesením zo dňa 12.12.2019 č.k. 5C/26/2019-42 zastavil a v konaní pokračoval len so žalovanou.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, svedkov E. E., S. Z., P. H., I. P., C. P., F. M. a D. M., oboznámením obsahu notárskej zápisnice spísanej JUDr. L. P. sp.zn. N 95/2009, Nz 14172/2009, NCRza 2051/2009, NCRIs 14346/2009, výzvy JUDr. T. zo dňa 1.7.2019, uznesenia tunajšieho súdu sp.zn. 18D/126/2018, Dnot 229/2018, vyjadrenia žalovanej zo dňa 5.5.2020, oznámenia o úmrtí poručiťa, trestných listov poručiťa, záverečného stanoviska žalobkyne zo dňa 30.11.2020 a žalovanej zo dňa 18.11.2020, ako aj oboznámením obsahu ostatného spisového materiálu a zistil tento skutkový a právny stav:

5. Poručiťa E. E. zomrel dňa XX.X.XXXX. Dňa X.X.XXXX spísal závet a listinu o vydedení formou notárskej zápisnice na Notárskom úrade v Prievidzi, ul. Mišíka I. 2717/38A, notárkou JUDr. L. P. pod sp. zn. N 95/2009, Nz 14172/2009, NCRza 2051/2009, NCRIs 14346/2009. Z tejto notárskej zápisnice vyplýva, že poručiťa v prípade svojej smrti sa rozhodol zanechať nehnuteľnosti v kat. úz. A. pod R., zapísané na LV č. XXXX - byt č. X na prvom poschodí, vo vchode č. XX, v dome súp. č. XX, na CKN parc. č. XXX/XX s príslušenstvom v celosti, podiel na spoločných častiach a zariadeniach domu a na pozemku CKN parc. č. XXX/XX - zast. pl. o výmere 365 m² o veľkosti 3931/93690-ín, svojej družke I. Z. a v prípade, že by sa jeho smrti nedožila, ustanovil za náhradného dediča žalovanú. Poručiťa zároveň prehlásil, že jeho neopomenuteľnými dedičmi sú E. E., nar. v roku XXXX, a L. E., nar. v roku XXXX, ktorých adresy uviesť nevedel, nakoľko ich nevidel od roku 1967 a v tom čase žili v Českej republike. Poručiťa svoje deti E. E. a L. E. vydedil podľa § 469 ods. 1 písm. a) a b) Občianskeho zákona, nakoľko mu neposkytli potrebnú pomoc v chorobe a trvalo o neho neprejavovali opravdivý záujem, ktorý by ako potomkovia mali prejavovať. Uviedol, že svoje deti sa rozhodol vydediť z dôvodu, že sa o neho nezaujímajú, on má vážne zdravotné problémy, v roku 1984 prekonal infarkt a v rokoch 1996 a 1998 bol operovaný na srdce.

6. Dedičské konanie po poručiťovi je vedené pred tunajším súdom pod sp. zn. 18D/126/2018, Dnot 229/2018. Súdna komisárka JUDr. T. T. listom zo dňa 1.7.2019 žalovanú vyzvala, aby oznámila, či so závetom a listinou o vydedení súhlasí. Žalobkyňa na túto výzvu oznámila, že so závetom a vydedením nesúhlasí, nakoľko nie je pravda, že ako dcéra neprejavovala o poručiťa záujem. Uviedla, že to bolo naopak, keď vyrastala v starostlivosti starých rodičov, skutočný záujem o svoje deti neprejavoval poručiťa. Na základe tohto oznámenia bola žalobkyňa uznesením tunajšieho súdu zo dňa 15.8.2019 č.k. 18D/126/2018, Dnot 229/2018 odkázaná na podanie žaloby o určenie, či sú dané dôvody vydedenia podľa závetu a listiny o vydedení poručiťa spísaného dňa 4.5.2009 vo forme notárskej zápisnice pod č. N 95/2009, Nz 14172/2009 a konanie o dedičstve bolo prerušené.

7. Z výpovede žalobkyne v konaní bolo zistené, že v roku 1969 ju s bratom rozdelili, ona bývala u starých rodičov na východnom Slovensku a jej brat zostal s matkou v Handlovej. V súvislosti so vzťahom medzi jej rodičmi ju starí rodičia chránili. Ona ako každé dieťa chcela mať mamu aj otca a niekedy v roku 1976 dostala od svojej matky informáciu, že otec (poručiťa) je v llave vo väzení. Vtedy si ona s ním písala,

poručiť jej sľuboval, že po návrate z väzenia pôjdu spolu na výlet do Červeného Kameňa. Nič z toho sa však nestalo, otec za ňou neprišiel, keď ho prepustili z väzenia, už jej nenapísal. Ona mu ešte nejaké listy do väznice posielala, ale vrátili sa jej späť. Informácie o otcovi mala len od svojej matky, od nej sa dozvedela, že býva v Lehote pod Vtáčnikom, kde sa v roku 1977 aj stretli. V roku 1980 potrebovala od otca súhlas s uzavretím manželstva v rámci súdneho konania a v tej súvislosti ho spolu s budúciim manželom navštívila, dovezli ho aj na súd, kde jej súhlas udelil. S budúciim manželom ho pozvali aj na svadbu, ale neprišiel. Narodenie dcéry v roku 1981 mala poručiťovi oznámiť matka žalobkyne a táto jej povedala, že reakcia poručiťa bola, že s nimi už nič nechce mať, pretože má priateľku a chce začať nový život. Žalobkyňa uviedla, že spolu s bratom a mamou potom ešte raz boli poručiťa navštíviť v Lehote pod Vtáčnikom, ale nenašli ho a na obecnom úrade im povedali, že hoci je tam prihlásený k pobytu, mal by bývať niekde v Bratislave. Žalobkyňa od svojej matky vedela, že táto sa s poručiťom stretla ešte niekedy v roku 1998 v Prievidzi, mal mať vážnu známosť s nejakou učiteľkou, dcéru a mal sa vyjadriť, že už o nich nechce nič počuť ako o bývalej rodine. Hoci jej to bolo ľúto, toto jeho želania rešpektovala. Žalobkyňa tiež uviedla, že o zdravotných problémoch poručiťa nevedela, kontakt na neho nemala, všetky informácie o ňom mali len prostredníctvom matky, ktorá na neho do Bratislavy tiež nemala bližší kontakt. Pokiaľ by poručiť o pomoc požiadal, bola by mu pomoc poskytla.

8. Z výpovede žalovanej v konaní vyplynulo, že poručiť žil s jej starou mamou I. asi od doby, kedy matka žalovanej mala asi 14 rokov. Žalovaná vnímala spolužitie poručiťa so starou mamou ako dobré, rozumeli si, navzájom si pomáhali. Obaja žili striedavo v Bratislave a v Lehote pod Vtáčnikom, kam ona chodievala počas základnej školy na prázdniny aj so sestrou. Neskôr počas štúdia na strednej škole tam chodievala v lete aj sama, potom s priateľom, ale už nie tak často. Poručiť spolu so starou mamou žalovanej chodievali na návštevy aj k nim. Po smrti starej mamy v čase, keď mal poručiť zdravotné problémy, sa o neho starali rodičia žalovanej, ale aj žalovaná. Žalovaná uviedla, že vôbec nevedela o tom, že poručiť má dcéru, svoje deti ani predchádzajúcu rodinu nikdy nespomínala.

9. V konaní boli ako svedkovia vypočutí E. E., S. Z., P. H., I. P., C. P., F. M. a D. M..

10. Svedok E. E., brat žalobkyne, uviedol, že poručiť ich jednoducho „hodil cez palubu“ a od nebohej matky mal vedomosť, že jej na deti neplatil ani alimenty. Poručiť od nich odišiel v čase, keď mal asi 4 alebo 5 rokov. Nevedel uviesť, či sa rodičia rozviedli, vedel len, že otec (poručiť) ich opustil, jeho so sestrou potom rozdelili, on žil s matkou a žalobkyňa u starých rodičov zo strany matky. Podľa svedka poručiť o nich ako o deti nemal od malička záujem. Naposledy poručiťa videl, keď sa žalobkyňa vydávala, vtedy potrebovala od poručiťa podpis, aby sa mohla vydať. Poručiť s ním vtedy vôbec nekomunikoval. Predtým s ním v kontakte tiež nebol, vedel len, že mal bývať v A. pod Vtáčnikom a raz tam za ním aj šiel, ale nenašiel ho a nikto mu nevedel povedať jeho adresu. Svedok uviedol, že o poručiťovi dostal iba informáciu, že má mať nejakú učiteľku a nejaké dieťa, ktoré vychováva, nevedel však, či to bolo jeho vlastné dieťa. O tom, že poručiť má nejaké zdravotné problémy, nemal informáciu a nebol informovaný ani o tom, že poručiť zomrel.

11. Svedok S. Z., manžel žalobkyne, v konaní uviedol, že poručiťa videl v živote iba dvakrát, Raz, keď potrebovali jeho súhlas s uzavretím manželstva, nakoľko žalobkyňa ešte nemala 18 rokov a vtedy za ním boli v Lehote pod Vtáčnikom, rozprávali sa a poručiť so všetkým súhlasil. Druhýkrát ho videl na súde v Topoľčanoch, pozvali ho aj na svadbu, ale nevyjadril sa, či príde. Uviedol, že on v súvislosti s poručiťom ako otcom žalobkyne vedel iba to, že s matkou žalobkyne sa rozviedli a bolo automatické, že každý šiel svojou cestou. Svedok uviedol, že poručiť už žalobkyňu nekontaktoval, žalobkyňa ho občas spomenula v tom zmysle, že by rada vedela, kde vlastne žije. Po tom, čo sa im narodila dcéra, chceli poručiťa pozvať na krstiny, ale svedok si už nepamätal, či sa im podarilo s ním skontaktovať. Z výpovede svedka vyplynulo, že pokiaľ išlo o poručiťa, žalobkyňa sa o ňom bavila so svojou matkou.

12. Svedkyňa P. H., dcéra žalobkyne, vo svojej výpovedi uviedla, že oni všetci chceli poznať aj svojho dedka. Ona aj pred babkou, keď bola u nej na prázdninách, spomínala, že by ho chceli poznať, ale nedalo sa na neho zistiť ani číslo, ani jeho pobyt. Neskôr, keď už boli starší, nebol na to ani čas. Z výpovede svedkyne vyplynulo, že len z rozprávania vie, že poručiť od jej babky odišiel a našiel si novú rodinu. Babka jej povedala, že by mal mať nejakú priateľku, iné jej povedať nevedela. Rovnako z rozprávania mala vedomosť o tom, že žalobkyňa išla ku starým rodičom na východ, kde bývala, a o svojom otcovi mala iba tie informácie, ktoré jej povedala jej mama, teda to, že poručiť od nich odišiel. Svedkyňa uviedla, že ona, ale aj žalobkyňa chceli poručiťa spoznať, ale nedalo sa s ním skontaktovať

a najmä on to nechcel, čo vedela od babky. Svedkyňa poručiťľa nikdy nevidela a podľa jej vyjadrenia o jeho zdravotných problémoch nemal nikto z nich informáciu. Svedkyňa sa vyjadrila, že pokiaľ by niekto z nich vedel, že poručiťľ je chorý, ona by bola prvá, ktorá mala záujem ho spoznať a určite by mu bola pomohla. Teraz ani nevie, kde je vlastne pochovaný.

13. Svedkyňa I. P., bývalá kolegyňa poručiťľa a priateľka I. Z., v konaní uviedla, že s poručiťľom sa zoznámila v roku 1978, keď obaja pracovali v Porobetóne. V roku 1985 prišiel poručiťľ bývať do Bratislavy, kde sa dosť často stretávali ako rodiny, poručiťľ žil s družkou, ktorá mala dcéru. Svedkyňa uviedla, že poručiťľ mal byť v Lehote pod Vtáčnikom, jeho družka v Bratislave - Trnávke, kde spolu bývali, ale v lete chodievali do Lehoty pod Vtáčnikom. Z výpovede svedkyne vyplynulo, že téma poručiťľových detí bola tabu, keď to prišlo do reči, nechcel sa o tom baviť, vošli mu do očí slzy a hovoril, že on si svoju povinnosť splnil. Svedkyňa z toho usudzovala, že zrejme nemal umožnené s deťmi sa stretávať a čakal, že keď budú dospelé, samé sa s ním skontaktujú. Dôvod rozvodu s manželkou svedkyňa nepoznala, uviedla len, že na jej adresu poručiťľ nepovedal pekného slova. V súvislosti so zdravotným stavom poručiťľa svedkyňa uviedla, že bol cukrovkár, mal aj veľké problémy so srdcom a asi pred 15 rokmi podstúpil operáciu srdca, po ktorej mával veľké bolesti. V tom čase žil s družkou, ktorá sa o neho starala, rovnako sa o neho starala aj jej dcéra, ktorú mal rád ako vlastnú. Informácie o tom, či poručiťľ dal svojim deťom na vedomie, že má zdravotné problémy, či mal informácie o svojich deťoch a či oni mali na neho kontakt, uviesť nevedela.

14. Z výpovede svedkyne C. P., sestry družky poručiťľa I. Z., bolo zistené, že poručiťľ začal žiť s jej sestrou v čase, keď dcéra jej sestry mala asi 15 rokov. Uviedla, že ona žila na východnom Slovensku a oni k nim chodievali na dovolenku skoro každý rok. Vo výpovedi svedkyňa uviedla, že o svojich deťoch poručiťľ nechcel rozprávať, aké tam boli vzťahy nevedela, pretože on o tom nikdy nehovoril. Svedkyňa si myslela, že poručiťľ s deťmi chcel byť v kontakte, ale asi mu to nebolo umožnené; kto mu v tom bránil, nevedela uviesť. Svedkyňa mala vedomosť, že dcéra poručiťľa potrebovala od neho podpis, keď sa chcela vydávať, lebo bola maloletá, ale ako to dopadlo, nevedela uviesť. Po dobu, čo svedkyňa poručiťľa poznala, so svojimi deťmi nebol. V súvislosti so zdravotným stavom poručiťľa uviedla, že bol operovaný, čistili mu cievy a mal aj cukrovku. Starostlivosť mal dostatočnú, starali sa o neho sestra svedkyne a aj jej dcéra s manželom. O tom, či poručiťľ svoje deti žiadal o pomoc a či im dal vedieť o svojich zdravotných problémoch, svedkyňa nevedela.

15. Svedkyňa F. M., sesternica žalobkyne, v konaní uviedla, že poručiťľ je jej nevlastný strýko. V kontakte s ním nebývala často, občas sa prihlásil telefonicky. Ona žije v Púchove, z rodičovského domu v Červenom Kameni sa odsťahovala ešte v roku 1976. Vedela však, že poručiťľ do Červeného Kameňa občas prišiel navštíviť svojho brata - otca svedkyne a po jeho smrti aj jej matku a že tam chodieval aj s priateľkou Ankou. V súvislosti s deťmi poručiťľa svedkyňa uviedla, že poručiťľ posledné roky hovoril, že o neho nemajú záujem a nechce, aby po ňom dedili, že všetko nechá svojej priateľke a jej deťom, ktoré mal veľmi rád. O tom, prečo sa s deťmi nekontaktoval a či im dal vedieť o svojich zdravotných problémoch, svedkyňa nemala vedomosť, podľa nej asi nie. Z jeho rozprávania vedela, že mal cukrovku a problémy so srdcom. Rovnako z jeho podania vedela, že matka žalovanej s manželom sa ho pýtali, čo potrebuje, ako aj to, že sestry jeho priateľky ho pozývali k nim na východné Slovensko pri príležitosti nejakého jubilea. Po smrti jeho priateľky ho pravidelne na sviatky pozývala matka žalovanej s manželom.

16. Svedok D. M., otec žalovanej, v konaní uviedol, že s poručiťľom sa spoznal v roku 1992 a v tom čase už žil v domácnosti s matkou manželky svedka. V kontakte s poručiťľom bol až do jeho smrti, mali spolu dobré vzťahy, chodievali spoločne aj na dovolenky, poručiťľ ich navštevoval a deti svedka zasa chodievali k poručiťľovi na prázdniny. V čase, keď poručiťľ aj stará matka žalovanej boli na dôchodku, žili tak, že zimu trávili v Bratislave a v lete chodili do Lehoty pod Vtáčnikom. Svedok uviedol, že poručiťľ o svojich deťoch nechcel rozprávať, keď na to prišla reč, vykrúcal sa z debaty, hovoril, že on mal záujem sa s nimi stretávať, ale mu to nebolo umožnené. Z vyjadrenia poručiťľa svedkovi vyplynulo, že komunikoval len s bývalou manželkou, ale aký bol dôvod, že nemal možnosť stretávať sa s deťmi, svedok nevedel, pretože poručiťľ im to nepovedal. Z výpovede svedka vyplynulo, že asi pred 15 rokmi poručiťľ podstúpil operáciu srdca, v tom čase sa o neho starala jeho družka spolu so svedkovou manželkou (matkou žalovanej), on ho vozil k lekárom na kontroly. Svedok uviedol, že má vedomosť o tom, že po operácii srdca poručiťľ mal kontaktovať bývalú manželku, pretože sa chcel skontaktovať s deťmi, nevedel však, ako to dopadlo. Z výpovede svedka vyplynulo, že starostlivosť o poručiťľa bola

vždy riadne zabezpečená. Nevedel uviesť, či poručiteľ mal kontakt na svoje deti, v jeho telefóne a ani v jeho dokladoch takýto kontakt nenašli.

17. Z trestných listov poručiteľa bolo zistené, že tento bol viackrát súdne trestaný, a to v roku 1961, kedy mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody, v roku 1964 mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiace, ktorý bol vykonaný dňa 23.2.1965, v roku 1967, kedy mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov a uložené protialkoholické liečenie. V súvislosti s týmto odsúdením sa na poručiteľa vzťahovala amnestia udelená v roku 1968. Poručiteľ bol následne odsúdený v roku 1969 na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, ktorý bol vykonaný 28.7.1970. V roku 1970 bol poručiteľ odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov a tento vykonal dňa 27.1.1971. V roku 1971 bol poručiteľovi uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiacov a tento vykonal dňa 24.11.1971. V roku 1972 bol poručiteľ opäť odsúdený a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 roky. Následne v roku 1975 bol poručiteľovi uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, ktorý bol zmenený na nepodmienečný a vykonaný dňa 15.8.1978. V roku 1976 bol poručiteľ odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní 1 roku a bol mu uložený ochranný dohľad 2 roky. Trest bol vykonaný 15.6.1977.

18. Podľa § 469a ods. 1 Občianskeho zákonníka poručiteľ môže vydediť potomka, ak

- a) v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch,
- b) o poručiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať,
- c) bol odsúdený pre úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka,
- d) trvalo vedie neusporiadaný život.

19. Podľa § 469a ods. 3 Občianskeho zákonníka o náležitostiach listiny o vydedení a o jej zrušení platia obdobne ustanovenia § 476 a 480; v listine však musí byť uvedený dôvod vydedenia.

20. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je podaná dôvodne. Žalobkyňa sa domáhala určenia, že dôvody jej vydedenia, ktoré uviedol poručiteľ do listiny o vydedení zo dňa 4.5.2009, nie sú dané. Svojou povahou ide o žalobu podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku (CSP), teda o určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. V tomto prípade sa jedná o žalobu vyvolanú sporom o dedičské právo a jej procesná prípustnosť vyplýva z ust. § 194 Civilného mimosporového poriadku (CMP).

21. Vydedenie je jednostranný právny úkon poručiteľa, ktorým tento prejavuje svoju vôľu, aby jeho potomok ako neopomenuteľný dedič nedostal z niektorého zo zákonných dôvodov svoj dedičský podiel. Pokiaľ ide o formálne a obsahové náležitosti listiny o vydedení, obdobne sa na ňu vzťahujú ust. § 476 a § 480 Občianskeho zákonníka s tým, že v nej musí byť vymedzený dôvod vydedenia. V danej veci bola listina o vydedení spísaná formou notárskej zápisnice a ako dôvod pre vydedenie poručiteľ uviedol jednak neposkytnutie potrebnej pomoci v chorobe s tým, že v roku 1984 prekonal infarkt a v rokoch 1996 a 1998 bol operovaný na srdce a ako druhý dôvod pre vydedenie uviedol neprejavovanie opravdivého záujmu zo strany potomkov, ktorý by ako potomkovia prejavovať mali. Listina o vydedení teda spĺňa všetky formálne a obsahové náležitosti vyžadované zákonom.

22. O neposkytnutie potrebnej pomoci v chorobe podľa § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka ako dôvod vydedenia ide vtedy, ak sa poručiteľ ocitol v situácii, keď pre zdravotné či iné problémy vzniknuté v dôsledku ochorenia či veku potrebuje pomoc, alebo keď poručiteľ nie je schopný bez cudzej pomoci si sám obstaráť svoje základné životné potreby. Súčasne musí ísť o situáciu, keď o uvedené potreby poručiteľa nie je postarané ináč a potomok má reálnu možnosť poručiteľovi potrebnú pomoc poskytnúť a neposkytnutie potrebnej pomoci poručiteľovi zo strany potomka musí odporovať dobrým mravom.

23. V danej veci bolo v preukázané, že poručiteľ mal zdravotné problémy, z vyjadrenia svedkov P. vyplynulo, že trpel ochorením diabetes a tiež mal problémy so srdcom, v dôsledku čoho sa asi pred 15. rokmi podrobil operácii. Túto skutočnosť, t.j. operáciu srdca a následnú reoperáciu potvrdil vo výpovedi aj svedok M.. To, že poručiteľ mal problémy so srdcom, uvádzala v konaní aj žalovaná. Poručiteľ sám v listine o vydedení uvádzal prekonanie infarktu v roku 1984 a operácie srdca v rokoch 1996 a 1998. Zároveň z výpovedí uvedených svedkov vyplynulo, že poručiteľ v súvislosti s jeho zdravotnými

problémami mal zabezpečenú riadnu starostlivosť zo strany jeho družky I. Z., ako aj zo strany rodičov žalovanej. V konaní v tejto súvislosti nebolo preukázané, že by poručiteľ žalobkyňu o poskytnutie pomoci požiadal. Žalobkyňa uvádzala, že s poručiteľom nemala dlhodobý žiadny kontakt, nemala o ňom žiadne informácie a nevedela ani, že má zdravotné problémy. Poručiteľ ju o pomoc nepožiadala. Rovnako aj svedok E. E. uviedol, že o poručiteľovi nemal žiadne informácie a ani kontakt na neho. To, že žalobkyňa nemala o poručiteľovi žiadne informácie a tento ju nekontaktoval a nežiadal o poskytnutie pomoci vyplynulo aj z výpovedí svedkov S. Z. a P. H.. Na základe takto zistených skutočností potom nemožno hovoriť o existencii dôvodu vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka, nakoľko v čase, keď v dôsledku zdravotných problémov nebol poručiteľ schopný obstarávať si sám svoje životné potreby, bolo o tieto jeho potreby riadne postarané zo strany jeho družky, matky žalovanej a jej manžela. Na pomoc žalobkyne teda nebol odkázaný a navyše, žalobkyňa o zdravotných problémoch poručiteľa nevedela, poručiteľ ju o svojom stave neinformoval a o pomoc ju nepožiadala. Za daných okolností žalobkyňa nemala reálnu možnosť poručiteľovi pomoc poskytnúť.

24. V súvislosti s dôvodom vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka - trvalé neprejavovanie záujmu o poručiteľa zo strany žalobkyne, je potrebné skúmať opravdivosť záujmu dediča o poručiteľa. Ak potomok trvalo neprejavuje o poručiteľa záujem preto, že poručiteľ neprejavoval záujem o potomka, nemožno bez ďalšieho vyvodiť, že by neprejavovanie tohto záujmu potomkom mohlo byť dôvodom na jeho vydedenie. Pri posúdení dôvodov vydedenia podľa ustanovenia § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka je potrebné zisťovať, či poručiteľ mal sám záujem sa s potomkom stykať a udržiavať s ním bežné príbuzenské vzťahy.

25. V konaní bolo z výpovede žalobkyne zistené, že jej rodičia sa rozišli asi v roku 1969. V tom čase mala žalobkyňa 5 rokov, v detstve ju vychovávali starí rodičia zo strany matky, žila s nimi na východnom Slovensku. Z výpovede žalobkyne bolo zistené, že poručiteľ ju počas detstva nekontaktoval, okrem obdobia, keď bol vo výkone trestu, kedy si podľa vyjadrenia žalobkyne písali. Z trestných listov poručiteľa vyplýva, že tento skutočne bol opakovaně vo výkone trestu odňatia slobody, najmä v období rokov 1969 až 1978, ale aj v roku 1964 - 1965. Po prepustení z výkonu trestu už poručiteľ žalobkyňu nekontaktoval, nevyhľadal ju, informácie o ňom občas dostávala len sprostredkovane od svojej matky. Z výpovedí žalobkyne a svedka E. E. vyplynulo, že od matky mali obaja informáciu o tom, že poručiteľ si voči nim neplnil ani vyživovací povinnosť. Vzhľadom na opakované odsúdenia poručiteľa a výkon viacerých nepodmienečných trestov odňatia slobody je možné túto informáciu považovať za vysoko pravdepodobnú aspoň v období výkonu trestu poručiteľa. Z výpovede žalobkyne, svedkov Z. a E. vyplynulo, že jediný osobný kontakt s poručiteľom žalobkyňa mala v roku 1980, keď ho vyhľadala v súvislosti s udelením súhlasu s uzavretím manželstva a následne na pojednávaní na súde v tejto veci. Žalobkyňa poručiteľa pozvala aj na svoju svadbu, poručiteľ však neprišiel. Toto tvrdenie žalobkyne bolo preukázané aj výpoveďou svedka Z.. Z vyjadrení žalobkyne, ako aj svedkov S. Z. a P. H. bolo zistené, že ani v nasledujúcom období, t.j. v dospelosti žalobkyne ju poručiteľ nekontaktoval. Aj svedok E. E. v konaní potvrdil, že poručiteľ ich ako deti opustil a ani on s ním nebol v žiadnom kontakte. V konaní tak žalobkyňa, ako aj jej brat - svedok E. zhodne uviedli, že od matky mali informáciu, že poručiteľ má novú rodinu, chce si budovať nový život a s nimi už nechce nič mať. Skutočnosť, že poručiteľ žalobkyňu ani svedka E. nikdy nekontaktoval, nevyhľadal ich, žalobkyňa neprišiel ani na jej svadbu, tejto informácii aj nasvedčuje.

26. Z výpovedí svedkov P., P. a M. bolo preukázané, že poručiteľ sa o svojich deťoch nechcel rozprávať, vykrúcal sa, táto téma bola tabu. Uvedení svedkovia mali iba informáciu, že poručiteľ sa s deťmi chcel stretávať, ale malo mu v tom byť bránené. Svedkovia však nevedeli uviesť, kto v tom poručiteľovi bránil, nepoznali ani dôvod. Rovnako svedkyňa M. vo výpovedi potvrdila, že nepozná dôvod, pre ktorý sa poručiteľ s deťmi nekontaktoval. Žalovaná v konaní uviedla, že ona vôbec nevedela, že poručiteľ má dcéru, o svojej predchádzajúcej rodine vôbec nehovoril. Správanie poručiteľa, ako bolo uvádzané žalovanou a uvedenými svedkami, nasvedčuje tomu, že z jeho strany v minulosti nebol o deti záujem, nakoľko odmietal o nich hovoriť pred svojimi blízkymi a priateľmi, nikomu nevysvetlil, prečo s nimi nie je v kontakte. Súd zastáva názor, že pokiaľ by poručiteľ mal úprimný záujem o svoje deti a v kontakte s nimi by mu bolo bezdôvodne bránené, nebol dôvod, aby okolnosti, pre ktoré nemôže, resp. nemohol byť s deťmi, pred všetkými zatajoval. Hodnovernosť vyjadrení poručiteľa spochybňuje aj to, že poručiteľ v listine o vydedení uvádza, že svoje deti videl naposledy v roku 1967, hoci v konaní bolo preukázané, že naposledy s nimi bol v roku 1980, keď prebiehalo konanie o udelenie povolenia uzavrieť manželstvo žalobkyne na Okresnom súde v Topoľčanoch.

27. Ako už bolo uvedené, z výpisov z registra trestov, resp. z trestných listov poručiteľa je preukázané, že v čase detstva žalobkyne a jej brata bol poručiteľ opakovane trestne stíhaný a odsúdený, viackrát bol vo výkone trestu odňatia slobody a bolo mu uložené aj protialkoholické liečenie. To preukazuje, že poručiteľ v tom čase viedol nezodpovedný spôsob života a toto sa javí ako dôvod, pre ktorý nechcel o svojej minulosti rozprávať.

28. O neprejavovanie opravdivého záujmu o poručiteľa v zmysle § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka nejde v prípade, ak nezáujem potomka bol v značnej miere vyvolaný samotným poručiteľom (viď aj rozhodnutie NS SR sp.zn. 1Cdo 173/1996). V danej veci bolo zistené, že poručiteľ so žalobkyňou ani jej bratom od rozchodu s matkou žalobkyne neudržiaval kontakt (okrem korešpondencie počas výkonu trestu), nenavštívil ju, ani ju iným spôsobom nekontaktoval, nezúčastnil sa na svadbe žalobkyne, hoci na ňu bol pozvaný. Žalobkyňa mala informáciu od svojej matky, že poručiteľ si neželá, aby ho oni kontaktovali, nechce s nimi už nič mať, chce si budovať nový život. Žalobkyňa toto rešpektovala. Pokiaľ by aj informácia od matky žalobkyne nebola pravdivá, nemožno žalobkyňu zazlievať jej pasivitu vo vzťahu k poručiteľovi, nakoľko v konaní nebolo preukázané, že by poručiteľ žalobkyňu akýmkoľvek spôsobom kontaktoval, a preto z jej strany nebol dôvod pochybovať o pravdivosti tvrdenia jej matky. Za takéhoto stavu potom nemožno pripisovať žalobkyňi nezáujem o poručiteľa ako dôvod pre vydedenie podľa § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, nakoľko neprejavovanie záujmu o poručiteľa bolo vyvolané správaním samotného poručiteľa, v dôsledku čoho si žalobkyňa (a ani jej brat) k nemu nemohla vytvoriť vzťah, aký by medzi otcom a dcérou mal byť vytvorený.

29. Na základe všetkých uvedených skutočností preto súd dospel k záveru, že dôvody vydedenia žalobkyne, ktoré poručiteľ uviedol v listine o vydedení zo dňa 4.5.2009, nie sú dané, a preto žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovel.

30. V konaní vznikli štátu trovy v súvislosti s úhradou svedočného svedkyňi C. P. v sume 31,60 eur. CSP neobsahuje ustanovenia o náhrade trov konania štátu. Podľa čl. 4 základných princípov CSP však v prípade, ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Súd považoval za spravodlivé, aby o tejto otázke bolo rozhodnuté spôsobom, ako to v minulosti upravovalo ust. § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého má štát voči stranám sporu právo na náhradu trov konania, ktoré platil, podľa výsledkov konania. V danej veci bola v konaní v celom rozsahu úspešná žalobkyňa, preto nárok na náhradu trov konania vznikol štátu voči vo veci neúspešnej žalovanej, a to v rozsahu 100%. Podľa § 262 ods. 1 CSP súd rozhodol iba o nároku štátu na náhradu trov konania a o výške tohto nároku bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

31. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v konaní úspešná v plnom rozsahu, preto jej súd voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O konkrétnej výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Prievidza. O odvolaní rozhoduje Krajský súd Trenčín. Odvolanie musí obsahovať, okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis), označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie môže byť odôvodnené len skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 1, 2 CSP.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 Civilného mimosporového poriadku).